

بررسی سبک زندگی دانشجویان دانشگاه علوم بهزیستی و
توانبخشی و عوامل اجتماعی مؤثر بر آن

**A Survey on Life Style and Relevant Social
Determinants in Students of the University of Social
Welfare and Rehabilitation Sciences**

Faizollah Nouroozi¹, Azar Petram²

Introduction: Lifestyle is one of the contemporary concepts that is very important. It is a part of life that is actually realized and includes the full range of activities that people do in everyday life. A person's lifestyle can be a series of routine activities such as Eating, socializing, dressing, leisure, grooming, how to feed. So we have a complete package of lifestyle in our life. There are many definitions associated with lifestyle. Some people like Cokerham and Adler also mentioned a healthy lifestyle and their features. Whatever we learn more to master it, we can better manage our life. In this study, The types of lifestyles and Relevant Social Determinants in students of the University of Social Welfare & Rehabilitation Sciences have been studied. According to the topic, two types of theories were studied. At First, sociological theories of people like Veblen, Simmel, Bourdieu, Putname, Giddens, Chaney, Fazel, Pat-

1. Ph.D in Sociology
2. M.A in social Research,
<apetrami2008@gmail.com>

فیض اله نوروزی*، آذر پت رامی**

مقدمه: سرمایه اجتماعی حاصل تعاملات میان انسان‌ها، سازمان‌ها و نهادهاست که مبتنی بر اعتماد و همدلی است و بواسطه مشارکت و همکاری اجتماعی تسهیل می‌شود. این سازه در سطوح مختلف کلان، میانی و خرد مطرح و مورد تحلیل و بحث قرار می‌گیرد و به همین دلیل کاربرد روزافزونی در علوم اجتماعی و همچنین در رشته‌های دیگر از قبیل سلامت، مدیریت، اقتصاد و سیاست پیدا کرده است. ولی در غالب پژوهش‌های انجام نشده، تفکیک آشکال سرمایه اجتماعی مغفول مانده است. یکی از علل این وضع می‌تواند نبود ابزاری مناسب باشد که هر دو نوع درون‌گروهی و برون‌گروهی سرمایه اجتماعی را بسنجد. هدف این پژوهش، ساخت و رواسازی ابزاری برای سنجش سرمایه اجتماعی است.

روش: روش مطالعه حاضر از نوع همبستگی است. مخزن گویه‌های اولیه با استفاده از پرسشنامه طرح سرمایه اجتماعی با ۲۸ گویه و سرمایه اجتماعی میان‌گروهی (طیف سام) با ۱۲ گویه تهیه و در بین ۴۱۵ نفر از شهروندان تهرانی (۱۸۹ زن و ۲۲۶ مرد) در سنین ۱۸ تا ۷۰ سال با سطوح تحصیلی زیر دیپلم تا دکتری

* دکتری جامعه‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی تهران شمال
** کارشناس ارشد پژوهش اجتماعی، دانشگاه آزاد تهران شمال، (نویسنده مسئول)،
<apetrami2008@gmail.com>

terson, and some other people, then psychological theories of people like Ericsson, Adler and Kurt Lewin have been studied. Also lifestyle was defined in 4 aspects: Leisure time, Health, Consumption and Body Management. Finally, the traditional, modern and combined features of lifestyle have been explained.

Method: This study was performed by Survey Method on 313 Undergraduate, Master's and PhD students. (128 of them were undergraduate, 122 of them masters and 63 of students were PhD). Cochran Sampling Formula was used for Suitable Stratified Probability Sampling. The Survey instrument was a researcher madden questionnaire and was performed on likert scale. The pilot questionnaire was conducted with 30. Following evaluated the reliability and validity of the questionnaire; the data were collected and analyzed by SPSS Software. A Pearson Correlation Coefficient, T and F independent Tests and Multiple Regression and Path Analysis were used to assess the Correlation between different variables.

Findings: The findings demonstrated that among the variety of lifestyles (modern, traditional and Combined), the majority of students (60.1 percent)

با استفاده از شیوه نمونه گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای از سه پهنه اقتصادی-اجتماعی پایین، متوسط و بالا اجرا شد. به منظور بررسی تناسب داده‌ها برای تحلیل عاملی از آزمون کرویت بارلت و مقیاس کایزر-میر اولکین استفاده شد. نتیجه مقدار مقیاس $(KMO=0.791)$ کفایت نمونه گیری را نشان می‌دهد. روایی سازه براساس تحلیل عاملی اکتشافی با چرخش واریمکس و پایایی آن با ضریب آلفای کرونباخ (برای سازگاری درونی) برآورد شد.

یافته‌ها: از مجموع ۶۰ گویه، نهایتاً ۲۰ گویه باقی ماند که «پرسشنامه سرمایه اجتماعی» را تشکیل می‌دهد و این سازه را در دو شکل درون‌گروهی و برون‌گروهی می‌ساختند. ساختار عاملی این ابزار از ۳ عامل مرتبط با سرمایه اجتماعی درون‌گروهی (همدلی و تعلق، اعتماد، همکاری و مشارکت) و ۲ عامل مرتبط با سرمایه اجتماعی برون‌گروهی (داشتن رابطه با افرادی دارای علایق متفاوت، داشتن رابطه با افرادی دارای سبک زندگی متفاوت) تشکیل شده که روی هم ۵۸٪ از تغییرات سرمایه اجتماعی را تبیین می‌کنند. ضمن اینکه ابزار از پایایی بالا برخوردار بود. $(\alpha=0.825)$

بحث: مختصات ابزار سرمایه اجتماعی آن را ابزار مناسبی برای مطالعات بعدی به منظور شناخت وضعیت انواع سرمایه اجتماعی در گروه‌های مختلف و نیز در زمینه سبب‌شناسی و پیامدهای آنها ساخته است. پیشنهاد می‌شود که پژوهشگران در پژوهش‌های خود از این

have been a combined lifestyle (22 percent of them have traditional lifestyle and the others are modern). Also the results demonstrated that education, age and social capital were significantly correlated with lifestyle, while the correlation of employment status, degree of urbanization and gender with dependent variables were not statistically significant. Regression Analysis indicated that the life styles were influenced by Social Capital and age, but the greatest impact on the lifestyle was related to age variable. According to the regression coefficients in this study, only age and social capital variables have directly and positively the greatest impact on the students lifestyle (age variable at 21% and social capital variable at 15% have the greatest impact on the independent variable). Although other independent variables (employment situation, education, gender and length of stay in the city) indirectly have marginal influence on their lifestyle, Total impact on the independent variable is negative.

Discussion: This study showed that with increasing age (between the ages of 20-50) the students lifestyle is modern and among the Social Determinants, age has the greatest impact on

مقیاس در توصیف وضع سرمایه اجتماعی درون‌گروهی و برون‌گروهی در جمعیت‌های مختلف و شناسایی مداخلات ارتقادهنده انواع سرمایه اجتماعی کمک بگیرند.

کلیدواژه‌ها: برون‌گروهی، درون‌گروهی، رواسازی، سرمایه اجتماعی

تاریخ دریافت: ۹۳/۱۲/۷

تاریخ پذیرش: ۹۴/۴/۲

مقدمه

سبک زندگی به‌عنوان مجموعه در هم تنیده‌ای از الگوهای رفتاری فردی و اجتماعی، برآمده از نظام معنایی متمایزی است که یک فرهنگ در یک جامعه انسانی ایجاد می‌کند؛ و از آنجایی که هیچ کدام از جوامع بشری را نمی‌توان عاری از فرهنگ تصور کرد، بنابراین، می‌توان گفت تمام اجتماعات انسانی، از ابتدای تاریخ تا کنون دارای سبک زندگی خاص خود بوده و از الگوهای رفتاری متناسب با شاخصهای فرهنگی خود برخوردار

the lifestyle. It seems that there are some other factors which are effective on students lifestyle. The findings also demonstrated that among the variety of lifestyles (modern, traditional and Combined), the majority of students have been a combined lifestyle. It is showing that in spite of urbanization and modernity, maintaining traditional values among young people have their own importance yet and this can be influenced by the teachings of our religion and culture. Therefore, since students make up a large portion of the population, and they have a role model for other young people and their community, their needs and demands should be taken into consideration more than ever, and it needs to provide More and better facilities in the fields of leisure, recreational, educational, with careful planning and appropriate to the culture of our society for them. As well as, their needs should be resolved by awareness through broadcasts programs and educational institutions. Also, since the consumerism, diversity, fashion ... are the distinctive features of consumer society and Western culture, It seems that every educational and cultural programming for

بوده‌اند (بوردیو، ۱۳۹۰).
 در ارتباط با سبک زندگی تعاریف بسیاری وجود دارد. سازمان جهانی بهداشت سبک زندگی را الگوهای مشخص و قابل تعریف رفتار می‌داند که از تعامل بین ویژگیهای شخصی، روابط اجتماعی، شرایط محیطی و موقعیتهای اجتماعی - اقتصادی حاصل می‌شود (منصوریان و دیگران، ۱۳۸۸).
 افرادی نظیر کوکرهام و آدلر نیز ضمن ارائه تعریف سبک زندگی به ویژگیهای فرد سالم و سبک زندگی سالم اشاره دارند. به عقیده آدلر فرد سالم از اهداف خویش آگاهی دارد و عملکرد او هدفمند بوده و رابطه اجتماعی سازنده و مثبتی با دیگران دارد. کوکرهام (۲۰۰۸) در تعریف سبک زندگی سالم از ترکیب دو مفهوم انتخاب و موقعیت یاد می‌کند. زیرا به عقیده وی سبکهای زندگی سالم، الگویی جمعی از رفتارهای مرتبط با سلامتی

youth, based on the cultural patterns of our society, and some sub cultures like corporate, frugality, saving, pluralism and the other features which are important for our society should be promoted more than before, So that with further development of these values, we can Prevent cultural invasion. Finally, paying more attention to students health in physical, mental and social aspects for having better and suitable lifestyle is very important.

Key words: Lifestyle, Traditional lifestyle, Combined lifestyle, Modern lifestyle, Social capital.

تولید، انباشتگی کالاهای مصرفی و همچنین فراهم آمدن زمان فراغت بیشتر برای بخش زیادی از اقشار جامعه، نشانه‌ای از تحول عمیق اجتماعی و فرهنگی بوده و این شرایط نوین، الگوهای رفتاری تازه‌ای را می‌طلبد که می‌توان آنها را در قالب سبک زندگی مورد بررسی قرار داد. در جامعه امروزی از یک طرف انسان شهرنشین همگام با توسعه زندگی شهری، تلاش می‌کند با به‌کارگیری سبک زندگی، منزلت اجتماعی خود را به دیگران نشان دهد و از طرفی خود را در برابر آنچه می‌خواهد با زندگی‌اش انجام دهد مسئول و پاسخگو می‌داند. بر همین مبنا، با کنار گذاشتن قید و بندها و محدودیتهای سنتی برای شیوه‌های زندگی قدیمی جایگزین‌هایی را انتخاب می‌کند. لذا سبک زندگی افراد تغییر یافته و این تغییر سبک بر تمام جوانب زندگی شخص تأثیر خواهد گذاشت (توسلی، ۱۳۸۳). تغییر چهره بزرگ شهرها، جهت‌گیری جوانان به سوی فرهنگ

است که مبتنی بر انتخاب‌هایی است که افراد بر حسب شرایط و زیست‌شان در دسترس دارند لذا به عقیده وی انتخاب سبک و شیوه صحیح زندگی به ما امکان کنترل داده و هر قدر سبک زندگی خود را بشناسیم و بر آن مسلط باشیم، بهتر می‌توانیم زندگی خود را مدیریت کنیم.

به عقیده دانشمندان علوم اجتماعی در یک قرن گذشته، شرایط جدید کار،